

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

**ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

**ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΘΗΣΑΥΡΟΦΥΛΑΚΙΟΥ
& ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ**

**Δ/ΝΣΗ : ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ & ΣΥΝΤ/ΣΜΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ**

ΤΜΗΜΑ: Α'

Ταχ. Δ/νση : Κηφισίας 124 & Ιατρίδου 2

Ταχ. Κώδ. : 11526 ΑΘΗΝΑ

Πληροφορίες:

Τηλέφωνο : 210 6987704, 705, 717

FAX : 210 6987730

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗ ΔΙΑΥΓΕΙΑ

ΑΔΑ:

ΥΠΟΙΚ 14/04/2020

Α.Π.:οικ.38435 ΕΞ 2020

ΠΡΟΣ: Πίνακα Αποδεκτών

ΘΕΜΑ: «Παροχή οδηγιών επί διατάξεων δημοσιονομικού χαρακτήρα του ν. 4622/2019»

Με αφορμή ερωτήματα και προβληματισμούς που διατυπώθηκαν στην Υπηρεσία μας, αναφορικά με την εφαρμογή των άρθρων 65 του ν. 4270/2014 (Α. 143), όπως ισχύει μετά τις τροποποιήσεις με το άρθρο 112 ν.4622/2019 (Α.133/07.08.2019), 37 του ν.4622/2019, μετά τις τροποποιήσεις με το άρθρο 78 ν.4674/2020 (Α. 53/11.3.2020), καθώς και 109 του ίδιου νόμου, στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων των ΓΔΟΥ, κρίνεται απαραίτητη η παροχή διευκρινίσεων για την ορθή άσκηση των αρμοδιοτήτων των διατακτών καθώς και των Προϊσταμένων Οικονομικών Υπηρεσιών. Ειδικότερα:

A.1. Με τις διατάξεις του **άρθρου 65 του ν. 4270/2014**, όπως ισχύει, προβλέπεται ότι διατάκτης κάθε Υπουργείου, ορίζεται ο Υπηρεσιακός Γραμματέας του οικείου Υπουργείου στις περιπτώσεις που αυτός υπάρχει ή ο Υπουργός στις λοιπές περιπτώσεις ή το προβλεπόμενο από την κείμενη νομοθεσία ή τις οργανικές διατάξεις όργανο κάθε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης ή οποιοδήποτε άλλο εξουσιοδοτημένο από αυτούς όργανο, που είναι υπεύθυνο για τη διαχείριση του προϋπολογισμού του φορέα του, αναλαμβάνει υποχρεώσεις σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού αυτού και προσδιορίζει τις απαιτήσεις σε βάρος του. Κύριος διατάκτης είναι ο διατάκτης που αναλαμβάνει υποχρεώσεις σε βάρος των πιστώσεων, οι οποίες τίθενται στη διάθεσή του απευθείας από τον προϋπολογισμό του φορέα του, ακολουθώντας τη διαδικασία των άρθρων 66, 67 και 79. Δευτερεύων διατάκτης (δ.δ.) είναι ο διατάκτης που αναλαμβάνει υποχρεώσεις σε βάρος πιστώσεων, οι οποίες τίθενται στη διάθεσή του κατ' εντολή του κύριου διατάκτη με επιτροπικό ένταλμα. Ο ορισμός δ.δ. διενεργείται με απόφαση του κύριου διατάκτη. Τονίζεται ότι, τα καθήκοντα του διατάκτη είναι ασυμβίβαστα με τα καθήκοντα του προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών. Στις περιπτώσεις όπου ο προϊστάμενος των οικονομικών υπηρεσιών ταυτίζεται με τον διατάκτη ή αυτός είναι αρμόδιος για οποιαδήποτε ενέργεια που τείνει στην ανάληψη υποχρέωσης σε βάρος πίστωσης της Γενικής Διεύθυνσης στην

οποία προΐσταται, είναι υποχρεωμένος να εκχωρήσει την αρμοδιότητα δημοσιονομικής έγκρισης για δεσμεύσεις στο νόμιμο κατά τον Υπαλληλικό Κώδικα αντικαταστάτη του. Η παράβαση της υποχρέωσης του προηγούμενου εδαφίου συνιστά πειθαρχικό αδίκημα.

2. Περαιτέρω, με τις διατάξεις του άρθρου 37 του ν. 4622/2019, όπως ισχύει, προβλέπεται ότι οι Υπηρεσιακοί Γραμματείς ορίζονται διατάκτες του προϋπολογισμού των Υπουργείων τους, εξαιρουμένων των δαπανών για τις οποίες απόφαση του Υπουργού ορίζει διατάκτη τον ίδιο «ή άλλο όργανο» (άρθρο 78 ν.4674/2020). Οι σταθερές, διαρκούς ή περιοδικού χαρακτήρα, δαπάνες του Υπουργείου, δεν δύναται να είναι αντικείμενο αυτής της απόφασης. Η ανακατανομή των πιστώσεων του τακτικού προϋπολογισμού μεταξύ ειδικών φορέων του Υπουργείου και η εν γένει μεταβολή του μεγέθους του προϋπολογισμού του Υπουργείου παραμένουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Υπουργού. Με διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση των αρμόδιων για τον προϋπολογισμό και τη δημόσια διοίκηση Υπουργών δύναται να ανατεθούν πρόσθετες αρμοδιότητες τελικής υπογραφής στους Υπηρεσιακούς Γραμματείς. Με απόφαση του Υπηρεσιακού Γραμματέα δύναται να εκχωρηθούν αρμοδιότητες και δικαίωμα τελικής υπογραφής σε διοικητικά όργανα που υπάγονται σε αυτόν. Σύμφωνα, δε, με τις διατάξεις του άρθρου 36 του ίδιου νόμου, οι Υπηρεσιακοί Γραμματείς των Υπουργείων έχουν ως καθήκοντα τη μέριμνα για την ομαλή και αποτελεσματική διοικητική και οικονομική λειτουργία των Υπουργείων, καθώς και για τη σύνταξη του Σχεδίου Δράσης του Υπουργείου και την παρακολούθηση της εφαρμογής του, σε συνεργασία με τους αρμόδιους Γενικούς και Ειδικούς Γραμματείς. Για την εκπλήρωση της αποστολής τους, οι Υπηρεσιακοί Γραμματείς των Υπουργείων προΐστανται όλων των οριζόντιων υποστηρικτικών υπηρεσιών της περίπτωσης (β) της παραγράφου 2 του άρθρου 35, καθώς και της Υπηρεσίας Συντονισμού του άρθρου 38 του ίδιου νόμου.

3. Ακολούθως, με τις διατάξεις του άρθρου 109 του ανωτέρω νόμου, προβλέπεται ότι με την επιφύλαξη του άρθρου 37, ανατίθεται στους Προϊσταμένους Γενικών Διευθύνσεων των Υπουργείων που επιλέγονται και τοποθετούνται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως ισχύει, καθώς και στους νόμιμους αναπληρωτές αυτών, η αρμοδιότητα τελικής υπογραφής σε κάθε ατομική διοικητική πράξη για τα θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των υπηρεσιών των οποίων προΐστανται. Διατάξεις τυπικού νόμου με τις οποίες η έκδοση ατομικών διοικητικών πράξεων έχει ανατεθεί σε ιεραρχικώς κατώτερα επίπεδα διοίκησης, διατηρούνται σε ισχύ.

4. Στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων του διατάκτη, προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία η έκδοση πλήθους ατομικών διοικητικών πράξεων διαχειριστικού-δημοσιονομικού χαρακτήρα. Ενδεικτικά, αναφέρονται η υπογραφή των τεκμηριωμένων αιτημάτων και των αποφάσεων ανάληψης υποχρέωσης (άρθρο 66 ν. 4270/2014), οι καταλογισμοί (άρθρο 96 του ν.4270/2014 και διατάξεις του ν.4354/2015) και αποφάσεις ανάκτησης (για το ΠΔΕ), οι καταστάσεις πληρωμής των δαπανών (άρθρο 65) ως προς την έννοια του προσδιορισμού των απαιτήσεων τρίτων σε βάρος του Π/Υ, οι ανακατανομές των πιστώσεων (άρθρο 71), οι αποφάσεις έκδοσης ΧΕΠ (άρθρο 100 ν.4270/2014 και αντίστοιχα άρθρο 77 παρ.4 του ν.4446/2016) οι

ορισμοί υπολόγων όλων των κατηγοριών.

5. Εξάλλου, με τις διατάξεις του άρθρου 24 του ν. 4270/2014, όπως ισχύει, ορίζονται οι αρμοδιότητες των Προϊσταμένων Οικονομικών Υπηρεσιών φορέων Κεντρικής Διοίκησης και ειδικότερα προβλέπεται ότι με απόφασή τους, δύνανται να εξουσιοδοτούν ιεραρχικά υφιστάμενά τους όργανα, καθώς και προϊσταμένους γραφείων/ αυτοτελών γραφείων, να υπογράφουν με εντολή τους πράξεις, βεβαιώσεις και τίτλους πληρωμής, σύμφωνα με τις οδηγίες του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, για την εφαρμογή των διατάξεων του ανωτέρω άρθρου.

B. Από τον συνδυασμό όλων των ανωτέρω διατάξεων, προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΑΤΑΚΤΗ-ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Ο υπηρεσιακός γραμματέας ως διατάκτης των πιστώσεων του προϋπολογισμού του εκδίδει όλες τις συναφείς με την άσκηση των αρμοδιοτήτων του ατομικές διοικητικές πράξεις. Στο πλαίσιο αυτό, στις οικονομικές αρμοδιότητες του διατάκτη περιλαμβάνονται, σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 65 του ν. 4270/2014, όλες οι ενέργειες που αφορούν στη διαχείριση του προϋπολογισμού του φορέα του, οι αναλήψεις υποχρεώσεων σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού αυτού και ο προσδιορισμός των απαιτήσεων σε βάρος του. Συνακόλουθα, στον υπηρεσιακό γραμματέα περιέρχονται όλες οι αρμοδιότητες εκτέλεσης του προϋπολογισμού του φορέα του, όπως η έγκριση των επιχορηγήσεων, ο καταλογισμός κ.λπ., με εξαίρεση κατ' άρθρο 37 παρ. 3 του ν. 4622/2019 την ανακατανομή των πιστώσεων του τακτικού προϋπολογισμού μεταξύ ειδικών φορέων του Υπουργείου και η εν γένει μεταβολή του μεγέθους του προϋπολογισμού του Υπουργείου, οι οποίες παραμένουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Υπουργού. Αντίθετα, αρμοδιότητες που απορρέουν από την υποχρέωση εποπτείας προϋπολογισμών άλλων φορέων, κατ' άρθρο 63 του ν. 4270/2014, δεν αποτελούν αρμοδιότητες διατάκτη και συνεπώς παραμένουν στον οικείο Υπουργό.

2. ΕΚΧΩΡΗΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ – ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΕΙΣ - ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΑ

α. Εκχώρηση αρμοδιοτήτων και παροχή δικαιώματος τελικής υπογραφής από τον Υπηρεσιακό Γραμματέα επιτρέπεται να διενεργηθεί μόνο σε διοικητικά όργανα που υπάγονται σε αυτόν, όπως αυτά ορίζονται στις διατάξεις των άρθρων 35 παρ. 2β και 38 του ν. 4622/2019. Εφιστάται η προσοχή ότι στα όργανα αυτά δεν συμπεριλαμβάνονται οι περιφερειακές υπηρεσίες υπουργείων. Αντίθετα, αρμοδιότητες διατάκτη, τις οποίες δύναται κατ' άρθρο 37 του ν. 4622/2019, όπως ισχύει μετά την προσθήκη «σε άλλο όργανο» (άρθρο 78 ν.4674/2020), παρέχεται η δυνατότητα να τις ασκήσει ο οικείος Υπουργός, ο οποίος είναι επιτρεπτό να τις μεταβιβάσει σε οποιοδήποτε άλλο όργανο εντός του φορέα του πχ. περιφερειακές υπηρεσίες υπουργείου, τηρουμένων σε κάθε περίπτωση των διατάξεων περί ασυμβιβάστων μεταξύ διατάκτη και προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών.

β. Οι διατάξεις που ορίζουν ότι τα καθήκοντα του διατάκτη είναι ασυμβίβαστα με τα καθήκοντα του προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών είναι αναγκαστικού χαρακτήρα και διέπουν όλο το πλέγμα των δημοσιονομικών κανόνων, επομένως και κατισχύουν έναντι κάθε αντίθετης διάταξης. Συνεπώς, η έκδοση ατομικών διοικητικών πράξεων, που αφορά σε άσκηση αρμοδιοτήτων διατάκτη, δεν δύναται να εκχωρηθεί σε Προϊστάμενο Γενικής Δ/σης Οικονομικών Υπηρεσιών, διότι με αυτόν τον τρόπο καταστρατηγείται ένας από τους βασικότερους κανόνες ορθής δημοσιονομικής διαχείρισης, όπως εκτέθηκε ανωτέρω.

3. ΔΑΠΑΝΕΣ ΣΤΑΘΕΡΟΥ, ΔΙΑΡΚΟΥΣ Η ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

α. Αναφορικά με τις δαπάνες σταθερού, διαρκούς ή περιοδικού χαρακτήρα, όπως αυτές έχουν προσδιοριστεί στην κείμενη νομοθεσία και τις οικείες οδηγίες και οι οποίες είναι σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 του π.δ. 80/2016, όπως ισχύει, δαπάνες τακτικών αποδοχών, συντάξεων, εξυπηρέτησης δημόσιου χρέους, ασφαλιστικών και προνοιακών παροχών, καθώς και δαπάνες πάγιου χαρακτήρα (ηλεκτρικής ενέργειας, ύδρευσης, επικοινωνιών, μισθωμάτων, κοινοχρήστων κ.λπ.), παραμένουν στον Υπηρεσιακό Γραμματέα κατ' άρθρο 37, παρ. 3 του ν. 4622/2019, ο οποίος δύναται να εκχωρήσει αρμοδιότητες μόνο σε διοικητικά όργανα που υπάγονται σ' αυτόν (άρθρο 37, παρ. 4) και υπό τους υφιστάμενους περιορισμούς (ασυμβίβαστα κ.λπ.).

β. Για τις σταθερές, διαρκούς και περιοδικού χαρακτήρα δαπάνες των περιφερειακών Υπηρεσιών του φορέα σας, δηλαδή για τις δαπάνες που υπάγονται στις κατηγορίες δαπανών που αναφέρονται ρητά στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 37 του ν. 4622/2019 (Α.133), για τις οποίες είχαν εκδοθεί αποφάσεις ανάληψης υποχρέωσης (α.α.υ.) από τους δευτερεύοντες διατάκτες (δ.δ.), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9, παρ. 1, του π.δ.80/2016 (Α.145), μέχρι την ημερομηνία ανάληψης καθηκόντων των Υπηρεσιακών Γραμματέων των Υπουργείων, θεωρούμε ότι οι εν λόγω δαπάνες δύνανται να πραγματοποιηθούν από τις οικείες περιφερειακές Υπηρεσίες των Φορέων σας και να εκκαθαρισθούν και πληρωθούν από τις ΔΥΕΕ στους Νομούς και στις Νομαρχίες.

γ. Για τις δαπάνες αυτής της κατηγορίας, που τυχόν δεν είχαν εκδοθεί από τους δ.δ. οι σχετικές α.α.υ. στο σύνολο των διατιθέμενων σ' αυτούς πιστώσεων έως την ημερομηνία ανάληψης καθηκόντων των Υπηρεσιακών Γραμματέων, θεωρούμε ότι οι σχετικές πιστώσεις πρέπει να ανακληθούν με τη διαδικασία που ορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 83, παρ. 3-4, του ν. 4446/2016 (Α.240). Ως εκ τούτου για τις υπόψη δαπάνες οι σχετικές α.α.υ. εκδίδονται από τους Υπηρεσιακούς Γραμματείς ως διατάκτες, από την ημερομηνία ανάληψης των καθηκόντων τους και η εκκαθάριση και πληρωμή τους διενεργείται από τις ΓΔΟΥ των Υπουργείων.

4. ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝΤΕΣ ΔΙΑΤΑΚΤΕΣ

Από την ημερομηνία ανάληψης καθηκόντων των Υπηρεσιακών Γραμματέων, αυτοί καθίστανται κύριοι διατάκτες του προϋπολογισμού του φορέα τους. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 65 του ν. 4270/2014, όπως ισχύει, δ.δ. είναι ο διατάκτης που αναλαμβάνει υποχρεώσεις σε βάρος πιστώσεων, οι οποίες τίθενται στη διάθεσή του κατ' εντολή του κύριου διατάκτη με επιτροπικό ένταλμα, ενώ ο ορισμός δ.δ. διενεργείται με απόφαση του κύριου διατάκτη. Συνεπώς, από την ημερομηνία ανάληψης καθηκόντων των Υπηρεσιακών Γραμματέων και για όσες δαπάνες αυτοί καθίστανται εκ' του νόμου διατάκτες -εξαιρουμένων δηλαδή των δαπανών επί των οποίων διατάκτης παραμένει με απόφασή του ο Υπουργός ή άλλο όργανο-, παύουν να ισχύουν οι εκδοθείσες αποφάσεις ορισμού δ. δ. και θα πρέπει να εκδοθούν νέες, τηρουμένων των περιορισμών της παρ. 4 του άρθρου 37 του ν. 4622/2019, δηλαδή δ.δ. δύνανται να οριστούν από: α) τον Υπηρεσιακό Γραμματέα μόνο ιεραρχικά υφιστάμενα όργανά του και υπό τον όρο τήρησης των ασυμβιβάστων μεταξύ διατάκτη και προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών και β) τον Υπουργό και για όσες δαπάνες με απόφασή του παραμένει Διατάκτης ο ίδιος ή άλλο όργανο.

5. ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΤ' ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 24 ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ Ν. 4270/2014

Αποφάσεις Προϊσταμένων οικονομικών υπηρεσιών με τις οποίες εξουσιοδοτούν ιεραρχικά υφιστάμενά τους όργανα, καθώς και προϊσταμένους γραφείων/ αυτοτελών γραφείων, να υπογράφουν με εντολή τους πράξεις, βεβαιώσεις και τίτλους πληρωμής, σύμφωνα με τις οδηγίες του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, εξακολουθούν να ισχύουν, δεδομένου ότι οι διατάξεις του άρθρου 24, παρ. 2 του ν. 4270/2014 αποτελούν ειδικές διατάξεις και συνεπώς κατ'εξουσιοδότηση έναντι κάθε άλλης γενικής.

6. ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Κατ'άρθρο 37 παρ. 2 ν. 4622/2019, οι Υπηρεσιακοί Γραμματείς αναλαμβάνουν καθήκοντα αποφαινόμενου οργάνου στο πλαίσιο της διενέργειας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων του οικείου Υπουργείου, εξαιρουμένων των περιπτώσεων για τις οποίες απόφαση του Υπουργού ορίζει αποφαινόμενο όργανο τον ίδιο ή άλλο όργανο.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ:

I. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ:

1. Όλα τα Υπουργεία:
  - α. Γραφεία κ.κ. Υπουργών
  - β. Γραφεία κ.κ. Γεν. Γραμματέων
  - γ. Γραφεία κ.κ. Υπηρεσιακών Γραμματέων
  - δ. Γραφεία κ. Γεν. Δ/ντών Οικονομικών Υπηρεσιών
  - ε. Δ/νσεις Οικονομικής Διαχείρισης
2. Όλες τις ΔΥΕΕ

Ο Γενικός Γραμματέας
Αθανάσιος Πετραλιάς

II. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

Ελεγκτικό Συνέδριο
(για ενημέρωση των κ. Επιτρόπων)

III. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Υφυπουργού
3. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα Δημοσιονομικής Πολιτικής
4. Γραφεία κ.κ. Γενικών Διευθυντών Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής
5. Δ/ση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης
6. Δ/ση Κατάρτισης και Συντονισμού Εφαρμογής Δημοσιονομικών Κανόνων (5)